

AI Sweden möter Jessica Wetterling (V)

AI Sweden Podcast · 17 juni 2026 · 43:08

[0:06] **Jessica Wetterling** (V)

Och då kan man ju tycka att ja men då får de stora kommunerna väl som vara ankare och dra framåt. Men vi tycker ju att det är mycket rimligare att staten liksom ändå tillhandahåller stöd för kommuner som vill utveckla den här verksamheten. Och kanske också kommer med, alltså inom vissa andra områden, där kommer det nationella riktlinjer, hur man kan använda och hur man inte ska använda. Så att, så att det är klart att man skulle kunna tycka att det skulle kunna vara ett sätt att arbeta även här.

[0:34] **Anders Thoresson**

Hej och välkomna till AI Sweden Podcast och ett nytt avsnitt med våra riksdagspartier. Idag har jag med mig Jessica Wetterling, riksdagsledamot för Vänsterpartiet vid mikrofonen och tillika ledamot i konstitutionsutskottet. Välkommen till podden, Jessica.

[0:49] **Jessica Wetterling** (V)

Tack så mycket.

[0:50] **Anders Thoresson**

Jag tänker att vi börjar där jag har börjat med övriga partier också med en bred helikopterfråga. Hur, hur tänker du och kanske framför allt Vänsterpartiet att relationen mellan artificiell intelligens och politik ser ut?

[1:03] **Jessica Wetterling** (V)

Alltså framför allt så tycker jag nog att just nu att det känns som att AI är många steg före politiken. Jag upplever att det finns ett ganska brett, eh, i politiken och i alla partier, intresse för AI, men att man också är ganska orolig och inte riktigt vet vad ska vi göra med den här tekniken. Eh, att, att AI har kommit mycket längre än politiken på många nivåer. Eh, bara senast, det senaste året så har ju riksdagen anordnat sånt som kallas forskningsdagar. Då var ju AI tema i varje utskott och även det gemensamma seminariet. Och det visar väl på något sätt att, att det finns en gemensam önskan bland alla partier att lära sig mer om AI. Eh, och att många partier kanske inte har alltid en jättestor uppfattning om vad, vad man kan göra med det här.

[1:51] **Anders Thoresson**

Så att en, just nu en, en teknikutveckling som springer fortare än vad- Absolut. Vad, vad tänker du om det?

[2:02] **Jessica Wetterling** (V)

Nej men det är klart att det blir ett problem. Eh, någonstans, vi ser ju också att det händer väldigt mycket, väldigt snabbt. Eh, det är väl nästan alltid så att politiken ibland ligger lite efter i, i liksom hur man lagstiftar. Eh, men, men här är det ju inte någonting som vi kanske vill bekämpa direkt. Annars kan det ju vara att man vill bekämpa kriminalitet på olika sätt och, och då brukar det också vara att man pratar om att, att lagstiftningen alltid kommer liksom några steg efter och att de som, eh, bedriver kriminalitet på olika sätt ligger liksom steget före och, och har kanske ibland mer uppfinningsrikedom än vad politiken har genom hur man kan utveckla sin verksamhet på andra sätt. Här är det ju ändå någonting där jag tänker att politiken och de som utvecklar AI på olika sätt har en samsyn om att vi vill ju, tror jag i alla fall, att vi vill använda det här. Eh, det kanske inte heller någonting. Ja, men det är väl den här ministern som någon gång sa att internet är en fluga. Det fick ju hon äta upp. Jag tror att liksom alla partier är medvetna om, och alla politiker, att, att AI finns för att stanna. Sen är ju frågan hur vi ska använda det på bästa sätt, hur vi ska kunna använda det med hänsyn till, ja men då ur mitt perspektiv, människors integritet, eh, att information om oss som är känslig inte kommer i orätta händer. Eh, ska det vara liksom någonting som ger tillgång till, som gynnar och ger tillgång för alla? Eller kommer det vara liksom som det är nu, att det är ett fåtal män, framför allt i USA, som, som liksom styr utvecklingen? Eh, där tänker jag att man behöver liksom verkligen fundera på, och Sverige är ett väldigt litet land, så att det kanske inte går att säga att Sverige ska leda utvecklingen på egen hand. Men däremot tillsammans med EU så kanske man absolut behöver fundera på, ja men vilken självständighet vi ska ha. Ska vi vara liksom helt beroende utav amerikanska, nu låter jag väldigt nationalistiskt, men det är inte det, utan det, det är ju bara att det har visat det senaste året också den sårbarhet som finns när, eh, olika system ligger i händerna och det spelar egentligen ingen roll ifall det är den amerikanska staten eller den kinesiska staten. Eh, risken finns ju att det kommer i orätta händer, att det kommer att det inte regleras där på det sätt som kanske vi gemensamt i Europa vill, eh, att det ska regleras. Eh, så att det finns väl jättemånga olika utmaningar. Och tyvärr så är det nästan så att ju mer intresserad man blir till de här frågorna, desto mer, liksom man får inte mindre såhär, här är den rätta vägen, det här är liksom den, liksom enkla lösningen på alla, utan det, det blir bara mer och mer komplext ju mer man funderar på det här.

[4:34] **Anders Thoresson**

Du, du, du tar upp ganska många utav de frågorna som jag- Ja, sorry. Nej, men det är jättebra, som jag tänkte att vi ska komma in på. Men, men, men låt oss hänga kvar till att börja med på, liksom, för du antyder också att det absolut en del problem och utmaningar att ta hand om, men också möjligheter för, för samhället. Vad tänker Vänsterpartiet att AI kan bidra med till, till eran idealbild av ett framtida Sverige?

[5:01] **Jessica Wetterling** (V)

Ja, alltså, vi har ju många idéer på hur vi skulle vilja att människor ska leva. Eh, vi ska inte styra exakt hur de ska leva, men exempelvis så vill vi ju se till exempel en arbetstidsförkortning. Där skulle ju verkligen AI med rätta kunna vara ett, ett verktyg i det. Att man ser att, eh, när vi kanske

kan använda AI till att få bort en del liksom arbetsuppgifter, det skulle ju kunna drabba väldigt många att det blir en stor arbetslöshet. Men det skulle också kunna vara ett verktyg i att, eh, att vi delar på jobben, att fler får en mer meningsfull, liksom fritid. Att det blir kanske också den, en större balans för, för många i samhället, eh, där liksom man inte bara arbetar för att överleva, utan att man faktiskt också får möjlighet att leva ett, ett mer liv som, som man uppskattar.

[5:50] Anders Thoresson

Har du, har du någon idé eller har partiet någon idé om hur man ska nå dit? Att, att det är så artificiell intelligens kommer liksom såhär, de konsekvenserna det kommer bli. För att arbetsmarknadsfrågan är ju givetvis någonting som jag också tänkt att vi ska, ska prata om här. Men låt oss hoppa dit med en gång. Vad, vad ser ni att, att behöver Hur behöver svensk arbetsmarknad liksom så här riggas för den här förändringen som vi går igenom just nu?

[6:13] Jessica Wetterling (V)

Ja men framför allt så tänker jag att det, det är klart, nu kommer jag säga det här tråkiga svaret som när man är vänsterpartist, att det är viktigt med arbetsmarknadens parter. Fackförbundet ST kom ju med en rapport typ senast i går eller den här veckan, eh, väldigt nyligen i alla fall, som just var lite grann kring det. Där, där de hade liksom statistik på att vissa myndigheter använder AI väldigt mycket. En del myndigheter använder det mycket mindre. Det finns säkert goda skäl till varför man väljer olika val. Men det som var tydligt, det var att det var väldigt få utav de fackliga representanterna som hade fått liksom vara med och påverka hur man ska använda. Och det är klart att när många sådana här uppgifter i ens arbete kanske sorteras bort eller som, då, då är det ju också en större risk att, att man får ännu mer att göra. Så det är klart, där behöver man ju liksom på något sätt resonera kring ska, vem ska ta del utav de vinster som AI ger?

[7:10] Anders Thoresson

Har du någon tanke om det? Har ni någon tanke om det?

[7:12] Jessica Wetterling (V)

Ja men det är klart att vi tycker att det ska komma liksom arbetarna till del på något sätt. Att det ska gynna samtliga i ha-, i samhället och inte bara liksom, en liksom de som sitter på makten.

[7:23] Anders Thoresson

Finns några konkreta förslag eller, eller tankar kring hur det skulle kunna sitt, gå till?

[7:28] Jessica Wetterling (V)

Jag har nog inga jättebra förslag, utan det är väl mer en, liksom, en, en vision på hur vi ser att, att man skulle kunna, eh, utveckla samhället där liksom det är vår vision kring hur vi vill att det ska komma folk till nytta. Vi vill att, att det inte ska bli, eh, liksom bara just som sagt några tech bros i USA som är de som nu liksom tjänar enorma pengar på, på framför allt människors arbete. För någonstans är det ju också det som de här olika AI-modeller och sånt där, de övar ju sig på verkliga människors arbete. Eh, där kan man ju verkligen, jag ska inte ifrågasätta specifika bolag och sånt där, men det, någonting som tangerar det, det som jag jobbar ganska mycket med, eh, med framför

allt i kulturskottet, det handlar ju om upphovsrätt. Att, att de här språkmodellerna övar sig på journalisters arbete. Eh, nu nyligen så har det varit en läcka där det kom fram att journalisters anteckningar om även källskyddat material i Norge har liksom legat öppet för OpenAI att, att ta del av. Eh, jag läste någonstans att journalister på en, en stor tidning här i Sverige får femhundra kronor extra för att ge liksom tillgång till sitt, för sitt material till de här, till ett utav de här stora AI-bolagen. Eh, jag kan personligen tycka att det låter lite billigt. Eh, det är klart att det finns alltid en balans där och det är klart att det finns, eh, som sagt, det, det var det som någonstans är det där man behöver sätta ner foten. Och jag kan inte riktigt säga att mitt parti fullt ut har satt ner foten exakt vad det vill vi göra. Det jag kan säga, det är ju att vi håller på med ett ganska stort arbete i, i vår riksdagsgrupp, eh, och också gemensamt med våra parlamentariker i EU. Eh, för det är ju nästan, man får ju nästan börja på den så här, vad är AI? För att sedan kunna liksom fundera på och hur kan det användas? Det här är ju någonting som också inbegriper alla utskott i hela riksdagen. Eh, ja, uppfinningsrikedomen kring vad som kan appliceras på AI, den är ju väldigt, väldigt stor. Eh, och så, så det är ett pågående arbete som vi har i vår riksdagsgrupp. Inte bara vad är AI, men utan också hur kan vi se att det vi vill, eh, formulera för framtiden? Hur kan det formulera sig? Hur kan det appliceras, liksom användas inom våra olika utskottsområden där flera olika utskott, bland annat jag då ingår, eh, tillsammans med då de som sitter i EU-parlamentet för oss. Och planen är ju att vi också ska presentera en motion i höst. Eh, det blir tyvärr efter valet, eh, men jag gissar att kanske några utav förslagen kanske ändå kommer, eh, jag vågar inte lova någonting, men det är mycket möjligt att det ändå liksom på något sätt presenteras tänker jag, även innan valet så klart. Men, men det pågår ett arbete, men det, det är väl liksom lite, jag gissar att det är så i många andra partier också. Inte alla kanske, vissa kanske ligger jättemycket i framkant, men, men, men vi, vi har ju liksom känt att vi behöver verkligen ta ett helhetsgrepp, eh, kring de här frågorna och utveckla vad, ja men lite grann, vad ska vi tycka? Och där tittar vi också lite grann på vårt systerparti i Finland som vi har då bedömt har kommit kanske ganska, liksom en aning längre än oss.

[10:51] **Anders Thoresson**

Men, men som en tydlig tvåstegsraket här på något sätt då. Att först se till att ni i riksdagsgruppen och partiet får en tydlig förståelse för den underliggande tekniken för att sedan kunna fundera på vilka politiska implikationer får det här både vad gäller möjligheter och reglering.

[11:07] **Jessica Wetterling** (V)

Precis.

[11:07] **Anders Thoresson**

Kan du beskriva vidare för att jag blir nyfiken, hur, hur har ni landat i det beslutet att ni måste liksom så här ändå på något sätt ta ett kliv tillbaka här och lära tekniken först ordentligt på grund, i grunden för att sedan kunna. Den, den tågordningen. Hur, hur har ni landat i den?

[11:25] **Jessica Wetterling** (V)

Jag skulle säga att det är ganska vanligt, eh, att vi jobbar så. Eh, nu är ju detta ett nytt och lite

främmande områden då som samtidigt angår alla. Eh, det är klart att mycket annat, där finns det ju liksom någon slags basplatta. Här är det ju också lite olika hur mycket man kan, hur intresserad man är utav de här frågorna. Men det som jag tycker har framkommit i våra samtal, och där har vi också bjudit in lite olika experter och för att lära oss mer om liksom de här serverhallarna, hur de fungerar och hur man kan tänka kring det och energikapacitet. Och, ja för det finns ju många, liksom förutom liksom vad man kan använda AI till så är det ju också, ja men vilken, vilket, vilka resurser tar de i anspråk? Och där är ju serverhallar någonting som ändå diskuteras ganska friskt här i Sverige också i vissa delar. Eh, så det har väl varit en, en del i att liksom på något sätt hitta och också prata med varandra över olika utskott. För att det är klart att i vissa utskott kanske man ännu mer ser nyttan av liksom olika metoder inom sjukvården, att, att man kan bedöma tumörer, kanske till och med bättre än vad läkare gör. Alltså att det finns massa fantastiska utvecklingsområden. Och då kanske jag då är den där då som sitter i konstitutionsutskottet och säger: Mm, men tänk på det här. Eller ja, vad händer ifall all den här datan kommer i orätta händer? Vi behöver ändå liksom, vad är rimligt? Man skulle ju k-kunna säga liksom att alla, allas patientuppgifter i hela Sverige, de ska liksom ligga i ett gemensamt register för att komma forskning till del eller för att komma, för att det ska bli enklare för oss att söka vård oavsett vart i landet vi är, för vi reser runt. Och ja, jag vet inte, många kommer att åka till Almedalen. Då, då hade det ju underlättat för mig om jag blir skadad där, att de kan se där direkt vad, vad jag har genomgått för operationer och sånt tidigare. Men det är klart att när alla får tillgång till saker, eh, exempelvis inom sjukvården, då finns det ju också ännu större risk att det kommer i orätta händer, att, att det sprids på ett sätt som, som är oetiskt och, och som dessutom kan drabba en enskild negativt. Eh, så det är klart att det är väl den här då balansen som är, den är jättesvår. Eh, det var ju som när du bjöd mig, bjöd in mig här och jag skulle checka in mig och så här: Ja, så godkänner du bara GDPR. Jag har ingen aning om vad jag godkände. Alltså såhär, så är det ju. Och, och så är det ju ganska mycket för oss alla till vardags för att vi, vi är ju någonstans beroende av både vår, tekniken och, och de olika liksom sätten vi använder tech-tekniken på. Men någonstans så är det att, ja, då kommer väl jag då som den här, som också är såhär: Mm, men vad, vad har vi gått med på egentligen? Har vi gett bort liksom hela vårt privatliv till Donald Trump eller Elon Musk? Det behöver man ju också fundera på. Så att, ja, nu svävade jag ut jättelångt från din fråga. Men jag tror liksom ändå någonstans att det, det är ju det som är det svåra när de här, det gäller de här frågorna och det är väl det som vi har liksom landat i vår riksdagsgrupp också. Att vi behöver höja kunskapen, vi behöver höja liksom de olika faktorerna, de olika perspektiven. Eh, sen har ju liksom vi vår ideologi att vi vill liksom ha ett samhälle med så små klyftor som möjligt. Det gäller ju även på den liksom digitala arenan, där vi också ser att, ja men när jag var liten, då var det liksom så att vi fick en sån här hemdator köpt billigt genom någon arbetsgivare. Eh, det gjorde ju att det blev ett stort lyft i samhället. Nu kanske man inte kommer kunna köpa en AI-modell gratis, men man kan ju absolut fundera på, eh, hur ska vi göra att, att det inte blir en stor klyfta mellan de som använder de här, eh, produkterna, eh, och de som inte gör det.

[15:14] **Anders Thoresson**

Anledningen till att jag blir, blir nyfiken på de här, den här tvåstegsraketen är för att en, en fråga

som jag har nedskrivit här och som jag har ställt till övriga riksdagspartier är att, att när Sverige gick till val förra gången, hösten 2022, då hade ju fortfarande inte Chat GPT släppts. Så att hela den här explosionen för den generativa AI:n har skett under innevarande mandatperiod. Och det innebär att åtminstone från, så som jag har tänkt kring det, så blir det liksom en, på något sätt en vit fläck för politiken. Plötsligt uppstår någonting som både då är en möjlighet och någonting som behöver regleras. Och min fråga som jag då har ställt till övriga partier är hur har man hanterat det här?

[15:48] **Jessica Wetterling** (V)

Och det låter som att i erat fall så har det varit det här- Ja, vi har liksom identifierat den vita fläcken och sett att vi måste, och det, det har vi ju liksom, eh, utan att prata för mycket om vårt inre liv. Men, men det är väl vissa av oss i liksom riksdagsgruppen, både denna och tidigare, som har under lång tid känt att, ja men här måste vi göra ett gemensamt, ta ett gemensamt tag och nu, nu har vi landat där. Och det är väldigt bra.

[16:10] **Anders Thoresson**

O-och sen det som du säger då i nästa steg att, att ni har också ett resonemang här om att det här är inte någonting som ligger på ett enskilt utskott, utan det skär genom riksdagens hela arbete. Kan, kan du utveckla liksom v, den tankebanan också?

[16:24] **Jessica Wetterling** (V)

Nej, men det är ju, det är klart, man kan nästan undra varför, varför de liksom, varför, varför finns det inte en liksom, det kanske finns, men alltså en specifik AI-minister, en specifik myndighet som bara jobbar med AI-frågor. Men det, det är ju så även resten utav, att, att det här går ju in i allt på ett sätt som är, ja men det är ju lite svårt att förhålla sig till. Eh, så det är väl just det som, som vi har identifierat, att vi ser att. Men däremot så, vi har ingen specifik person i vår riksdagsgrupp som är liksom talesperson för AI, men, utan de här frågorna ligger framför allt i trafikutskottet. Så då, då hamnar det ju liksom på vår ledamot där. Eh, men jag har ju noterat att i olika partier så är det lite olika vart man, man ser att liksom ansvaret landar. Vi har väl kanske då som sagt ingen specifik talesperson, utan vi har ju flera stycken som, som är involverade i liksom att framtagna ut, ut den här motionen som kommer komma i höst då helt enkelt. Och det, det är väl liksom ett, ett sätt då att för oss att utveckla den där vita fläcken. Eh, nu tror inte jag att vi kommer liksom sätta ner foten och så har vi en motion i höst och sen är det den som, som vi håller fast vid. Men kanske lite grann i alla fall. Ja, men hur vi ser, liksom vilka värderingar vi ser. Någonting som jag personligen tycker är viktigt och som jag upplever att mitt parti också håller med om, det är ju liksom det här att, att speciellt när det gäller myndigheter som fattar beslut om enskilda, eh, enskildas liksom, ja, angelägenheter. Att det någonstans, man kan ju ha AI som hjälpmedel och kanske till och med att de gör allting i praktiken. Men det behöver också finnas en, en människa bakom som är den man kan överklaga till eller som man kan ha ansvarsutkrävande av om det blir fel. För det är klart, eh, att vi har noterat att vi har en minister i dag som ju vill att myndigheterna i Sverige ska ligga i framkant och då blir det lite fel här och där. Och den, den bilden håller vi ju inte riktigt med om, utan vi tycker att det är väldigt, väldigt viktigt så klart att speciellt Ja men tänkte jag ifall du liksom söker ett

bidrag för någonting och så blir det, så säger AI att det har du inte rätt till, fast du kanske visst har rätt till det. Det är klart att, att det leder till ekonomiska konsekvenser för enskilda personer. Då måste det finnas någon möjlighet att få både upprättelse och liksom överklagande.

[18:46] Anders Thoresson

Vilken möjlighet ser ni att vända på det resonemanget och tänka att man kan stärka rättssäkerheten för den enskilda medborgaren med hjälp av AI i offentlig förvaltning till exempel?

[18:54] Jessica Wetterling (V)

Ja, det skulle absolut kunna vara möjligt. Det vi ser ändå lite grann, det är ju att AI i alla fall delvis utgår från stereotyper. Så det har ju liksom ändå varit så att, som jag förstått det, jag läste någon artikel om det, att då var det vissa grupper i samhället som blev flaggade som misstänkta direkt i vissa system och inte kanske någon som då är som mig då, majoritetssvensk. Så det är klart att, att ifall AI, som sagt, det är ju det som är det, det svåra med det här att, att det kan användas jättemånga bra saker. Men det bygger ju också någonstans, det är ju inte en teknik som är fullt ut neutral, utan den, den bygger ju någonstans också på, på det som den liksom tar in i sin läring. Och det kan ju finnas, precis som du säger, det kan finnas stora möjligheter att öka rättssäkerheten, att öka att man får en bedömning som är, som inte beror på vem du är. Kan också bli tvärtom. Att den liksom kanske godkänner dig och mig utan problem fastän vi fuskar och medans andra fastnar i nätet och alltid blir misstänkliggjorda. Så det är klart att liksom, det är inget system som är helt felfritt, absolut inte. Däremot så är det ju, så är det ju i dag också. Skulle man kunna anta eller anse att liksom det är även liksom poliser på stan, de gör ju liksom också sin bedömning utifrån erfarenhet och så, vilka som de anser sig misstänkta ut och inte. Så att det kommer vi inte ifrån oavsett vilket system vi använder kanske.

[20:29] Anders Thoresson

Nej, när man läser på eran webbplats så listar ni några punkter. Ni beskriver att ni ser att AI har en potential att förenkla och effektivisera. Och då bland annat det som du var inne på här tidigare, men att det öppnar för en möjlig arbetstidsförkortning beroende på hur man väljer att fördela liksom så här vinsterna från AI. Det andra är att ni trycker på möjligheter i offentlig sektor. Vad är det för möjligheter ni ser framför er där?

[20:59] Jessica Wetterling (V)

Framför allt tänker jag att, att det skulle kunna vara bland annat sånt där regelmässigt beslutsfattande, att man kan få snabbare svar, att det kan bli kortare svarstider för många utav de vanliga system som många kommer i kontakt med, med en viss regelbundenhet. Försäkringskassan skulle till exempel kunna vara ett sådant där man liksom anmäler. Ja, nu har inte jag barn själv och jag har inte heller varit så mycket i kontakt med försäkringskassan, men, men liksom både att man kan anmäla sjukskrivningar eller att man är föräldraledig eller vab och sånt där. Det är klart att det hade väl varit jättebra om det, liksom om sånt går att liksom automatisera i större del.

[21:46] Anders Thoresson

Jag är också nyfiken för du har varit riksdagsledamot sedan 2018 och kom då från ett, en yrkeskarriär i vården. Utifrån, och vården är ett område som ofta pekas på som ett ställe där AI skulle kunna göra skillnad. Utifrån din erfarenhet från den samhällssektorn, vad ser du att AI skulle kunna bidra med i svensk vård och omsorg?

[22:10] Jessica Wetterling (V)

Mm, ja jag har jobbat inom, liksom på funktionshindersidan med personer som jag har olika funktionshinder. Där tror jag absolut att man skulle kunna utveckla ganska mycket. Det finns ju många hjälpmedel i dag som redan i dag liksom bygger på och som skulle säkert kunna utvecklas ännu mer. Om man väljer att satsa på den här gruppen som, som kanske inte då är den rikaste i samhället direkt, utan en, en sak som jag har förstått är ju liksom bedömningen utav tumörer. Där man kanske till och med kan då som sagt hitta bättre system än dagens. Så det finns ju jättemycket. Sen tänker jag att vissa system och sånt, det bygger också lite grann på, också de som berörs, vad de önskar. Det finns ju liksom många som har behov utav tillsyn, exempelvis. Där skulle man ju absolut kunna fundera på om man istället kan ha, istället för att man blir störd utav hemtjänsten och det kanske stör partnern. Där kanske man kan ha kameraövervakning istället för att liksom se att personen må bra. Men det bygger ju då så klart på att den personen själv vill det. Att den personen själv tycker att för att jag ska kunna sova gott om natten, så vill inte jag bli störd kanske en eller två gånger per natt att det kommer in någon i mitt hem. Det kan jag ha jättestor förståelse för. Däremot så tror jag att vissa av de här systemen och lösningarna och att till exempel den här kameran kan larma om det är någonting som, att man upplever andningsuppehåll eller annat och att man då kan liksom ha kontakter. Det finns massa olika teknik som är jättebra. Men det är mycket utav det tänker jag bygger någonstans också på att individen har möjlighet att bestämma själv. För det är klart att mycket av det här inom vård, alltså vårdsektorn och välfärden när det gäller de områdena är ju också väldigt, som att det tangerar också den personliga integriteten på ett sätt där, ja men det som är känsligt för dig och mig, inte det för någon annan och tvärtom. Och där man kan liksom se att nyttan naturligtvis ibland kan vara större än, eller liksom, att nyttan är större än, än en inskränkning eller ett intrång i ens privatliv. Men det är klart att den avvägningen måste någonstans var och en också ha möjlighet att avgöra på egen hand.

[24:33] Anders Thoresson

Jag tänker att du är inne på en svår balansgång där för att det här att det som kan vara integritetskänsligt för mig. Är kanske en integritetseftergift som någon annan är beredd att göra för att den personen får en, en stor nytta utav att släppa på den personliga integriteten. Eller kanske till och med att jag skulle då vara tvingad att släppa på min personliga integritet i något område för att någon annan ska. Och det här blir ju verkligen politiska avvägningar. Hur förhåller sig man, hur förhåller sig man till det? Hur förhåller man sig till det i liksom en politisk diskussion för att hitta den här balansen på ett bra sätt?

[25:11] **Jessica Wetterling** (V)

Mm, jag tänker ju någonstans att, att man måste respektera individens självbestämmande i de här frågorna, för det är ju väldigt känsliga frågor. Eh, idag har vi en diskussion kring liksom vilket kön det ska vara på vårdpersonal i integritetsnära, eh, typ hygien, eh, frågor och sånt där. Det är ju jättekänsligt, eh, för många. Eh, samtidigt som, liksom ibland kan man ju nästan bli då, nu kommer jag bort från ämnet lite grann, jag ber om ursäkt, men när man då har jobbat inom välfärden och när man vet att det är så tajt bemanning. Alltså ibland kanske det bara finns en personal. Då, då går det inte att välja vilket kön som ska hjälpa en, eller liksom vilket kön på personal som ska hjälpa en i vissa situationer. För alternativet blir att du kanske då inte får hjälp överhuvudtaget. Så det är klart att den diskussionen som jag har stor respekt och förståelse för kan jag ibland känna blir liksom lite verklighetsfrånvärd när, när då en del politiker, jag inkluderat, kanske liksom tror att verkligheten ser ut på ett annat sätt än vad den gör på riktigt. Eh, så det är klart att, alltså men, men så att det blir liksom, det är jättesvåra frågor. Så långt som möjligt så tycker jag att man ska respektera individens självbestämmande och att den personen själv, att man erbjuder det som ett, en möjlighet. Inte någonting som man prackar på. För det tror jag liksom, då tror jag att många skulle uppleva de här möjligheterna och teknikutvecklingen som någonting negativt och det tänker jag är en dålig, ett dåligt sätt att liksom på något sätt introducera ny teknik i samhället.

[27:00] **Anders Thoreson**

Men det här individperspektivet tycker jag är intressant för att det finns ju också en utveckling just nu. Jag vet inte hur långt den har kommit, men kring det som kallas för omvårdnadsrobotar, där man inte behöver bli omvårdnad utav varken en man eller en kvinna, utan det är en robot som tar hand om det. Och det kan ju då i början när man såg resonemang om det, så var ju det någonting som då från personer som inte behövde den typen utav, utav hjälp, så sågs det som ett avmänskligande utav den här. Ska man inte ens kunna få hjälp utan människor, utan en robot som gör det? Men det blir ju i det här sammanhanget någonting som, som löser upp potentiellt en knut. Absolut.

[27:33] **Jessica Wetterling** (V)

Och jag tänker att- För mig hade jag nog tänkt att det kanske hade varit ett, ett, just i hygiensituationer, så hade jag kanske uppskattat det mer än att en människa hjälper mig. För att det är väldigt utlämnande att vara spritt språngande naken inför en annan människa som, som kanske man, ja det är olika, men, men, men som man kanske inte ens har en relation till, mer än att det är en person som kommer in i ens hem och hjälper en.

[27:58] **Anders Thoreson**

Och du får också en autonomi även om det är med teknikens hjälp. Men för det här tänker jag brygga till någon annan sak som ni, som ni skriver på eran webbplats. Och det är också att, att ni ser att regeringen behöver ta ett ansvar för att, att kommuner, regioner och myndigheter får nödvändigt stöd i att förstå hur, hur offentlig sektor kan använda AI. Vad är det för typ av stöd som, som ni ser skulle behövas som inte finns i dag?

[28:24] **Jessica Wetterling** (V)

Framför allt så är det ju så att vi har ju jättemånga kommuner som är väldigt olika stora, som har olika möjligheter att på egen hand satsa på de här frågorna. Och vi vill ju inte att det ska bli väldigt stora glapp mellan liksom, ja framför allt då större kommuner som kanske ligger i framkant kontra liksom en liten kommun med få. Nu, så dumt att utmåla en speciell kommun. Jag har en ledamot i min riksdagsgrupp från Pajala. De är få. De har redan högsnitt i hela landet i stort sett. Eh, och de har troligtvis inte några resurser överhuvudtaget till att liksom lägga på det här.

[28:59] **Anders Thoresson**

Att ligga, att göra den här förståelsen.

[29:01] **Jessica Wetterling** (V)

Ja men exakt, utan det, det och då kan man ju tycka att ja men då får de stora kommunerna väl liksom vara ankare och dra framåt. Men vi tycker ju att det är mycket rimligare att staten liksom ändå tillhandahåller stöd, eh, för kommuner som vill utveckla den här verksamheten och kanske också kommer med, alltså inom vissa andra områden. Där kommer det nationella riktlinjer, hur man kan använda och hur man inte ska använda. Eh, så att, så det är klart att man skulle kunna tycka att det skulle kunna vara ett sätt att arbeta även här.

[29:28] **Anders Thoresson**

Mm. Jag är nyfiken, om vi tittar framåt mot kommande, kommande mandatperiod som är fram till 2030. Vilka, vilka politiska beslut skulle du önska fattas i riksdagen eller utav regeringen under, under den mandatperioden för att vi ska trycka på utvecklingen mot den här positiva användningen av artificiell intelligens?

[29:50] **Jessica Wetterling** (V)

Ja men framför allt så tycker jag ju då precis det som du läste på vår hemsida. Nej, men att vi behöver ju någon som liksom håller ihop det här. Där kan ju AI Sweden också vara en sådan. Alltså för det, för det handlar ju också om någonstans att knyta ihop näringslivet med liksom det offentliga i Sverige, eh, på ett sätt som, som gör att liksom alla kommer till dels. Eh, jag tycker också att vi behöver satsa mycket mer på forskningen. Eh, jag skulle också vilja se, ja men som sagt, kanske inte ett datorlyft, men man skulle kunna, tänker jag, ha särskilda satsningar på AI-kompetens, alltså nästan som en folkbildningsinsats på något sätt. För jag tror liksom Alltså nu har jag inte fyllt 40, men jag känner mig ändå som att jag börjar bli lite gammal och inte alls hänger med i utvecklingen. Det är inte liksom, annars brukar vi alltid prata om att vi ska satsa på liksom eleverna, de ska få lära sig och sånt där, men de är ju de som kanske kan mest. Medans när man är äldre, då hänger man kanske inte alltid riktigt med på samma sätt. Där tror jag absolut att man skulle kunna satsa mycket. Det var också någonting som den här ST:s, fackförbundet ST:s rapport visade att när användningen inte alls var riktigt så som man trodde, utan att det var äldre män framför allt som använde AI och inte. Men framför allt så att det var väldigt olika i olika, mellan olika kön, men också i olika åldersgrupper. Så där tänker jag också att man behöver på något sätt försöka hitta ett sätt där inte det här blir en till klyfta i samhället, där vissa är jätteinformerade,

väldigt bekväma med att använda de här verktygen. Nu är ju många utav verktygen att de ändå har någon slags gratisversion, men det skulle ju mycket väl i möjligheten i framtiden kunna vara så att det också blir en fråga om ekonomi, vilka verktyg man har tillgång till och på vilket sätt. Så det är klart att det finns massa sådana aspekter där jag tänker att man behöver fundera på och där jag tycker att vi behöver från statens sida och politikens sida se till att inte de klyftorna blir större än nödvändigt.

[32:01] Anders Thoresson

Du beskrev tidigare hur det här är frågor som ändå diskuteras i ganska många utskotten just nu är din bild. Ser du att finns det aspekter utav hur Sverige och svensk politik förhåller sig till artificiell intelligens som visar på några tydliga partipolitiska klyftor? Eller finns det någonstans där finns en tydlig samsyn kring hur politiken bör förhålla sig till den artificiella intelligensen?

[32:30] Jessica Wetterling (V)

Vad jag har förstått och upplever så finns det inga jättestora klyftor, utan alla är lite i samma båt. Alla är nyfikna, men generellt sett skulle jag nog säga att de flesta är också lite skeptiska. Alltså eller skeptiska kanske, men alltså att man vill förändra, man vill ta till sig det här, men att det också är lite med sunt förnuft. Så resonerar jag själv i alla fall. Och jag upplever att många andra också resonerar så, att man ser positivt på ny teknik, men man är också lite orolig och vad kan det leda till? Och oavsett hur vi agerar här i Sverige och Europa, så kan man ju också ha liksom funderingar kring hur används den här tekniken på andra kontinenter och liksom vilka konsekvenser det ändå kan drabba oss med. Jag tror också att de allra flesta ser också tror jag, att alla i samhället på något sätt behöver inkluderas. Det finns ju också en del i samhället som vi pratar om ganska mycket i mitt utskott i alla fall, just som, som inte använder teknik och dat. Alltså det finns ju en grupp i samhället som helt enkelt är ganska utanför i det digitala. Och de kommer ju, och det är inte bara utifrån ålder och sånt där, utan det är också funktionshinder och andra delar. Och vissa som helt självvalt väljer att inte använda sig utav exempelvis bank-ID och andra tekniker som många utav oss andra använder. Och då behöver det finnas vägar att till exempel få kontakt med en myndighet ändå. Idag finns det ju nästan som att det är det enda sättet, det är genom, genom dator. Så där behöver man ju också på något sätt se till att, att inkludera så många som möjligt, men också att hitta lösningar för de som faktiskt inte vill använda teknik. För det tror jag också, vi behöver ändå ha ett samhälle som håller ihop så gott det går och på så mycket som möjligt. Och då behöver man också någonstans ha respekt att det kommer att finnas några stycken som inte vill, vill vara med, som kanske är väldigt skeptiska till, till att använda teknik för att man är orolig för, för vad som händer med datan. Jag vet inte hur mycket du känner till MR, det mänskliga rättighetsinstitutet, men de hade en rapport för något år sen. Eller de kommer med en årsrapport varje år, där det var deras statistik, om jag drar den från huvudet, kanske är lite fel, men ungefär. Alltså det var nästan 10% som hade avstått från att söka på 1177. För att man var liksom, ja det får man ju tolka in själv vad som är skälen, men som är skeptiska till att söka om psykisk ohälsa och sånt på 1177. För att man är orolig att bara genom att söka så kommer nog, så kommer man liksom bli- Lämna ett digitalt fotspår kanske. Ja men exakt, precis. Och att man då är orolig för liksom att någon kanske ska använda det emot en på något sätt. Och det är klart att det får man ju ändå ha

förståelse för, för att det finns ju ändå, lite då och då så kommer det olika stora dataläckor och då är det ju inte alltför ovanligt att det också är liksom ganska känslig information som läcks. Ibland så är det ju liksom verkligen på liv och död när det handlar om personer med skyddade uppgifter, men det kan ju vara nog så obehagligt att Facebook vet om att man har beställt ett graviditetstest. Kanske man vill berätta för andra först än att Facebook vet om det liksom. Så det är klart att liksom den utvecklingen kommer vi ändå alltid ha också.

[36:03] Anders Thoresson

Du har varit inne på det ett par gånger och det är ju den här relationen som Sverige och EU har till omvärlden i de här frågorna. Och det är ju någonting som också nu diskuteras allt mer. En digital och en svensk digital suveränitet. Vad tänker Vänsterpartiet i de frågorna?

[36:20] Jessica Wetterling (V)

Ja men vi ser ju ett behov utav att ha en ökad digital självständighet gentemot de andra. Absolut. Och det naturliga blir ju på något sätt, ibland kanske man hade velat att det bara skulle vara Sverige eller med de nordiska länderna. Det kan ju också vara ett alternativ, men någonstans så blir det ju lite naturligt att man ändå vänder sig mot EU också. Och det skulle till exempel kunna vara banksystem, betalsystem för liksom jag har flera kreditkort eller kort i min plånbok, men alla använder samma system. Så det är klart att det finns en viss sårbarhet i det.

[36:58] Anders Thoresson

Du var inne på upphovsrättsfrågorna i relation till de stora språkmodellerna. Och en, en sådan sak som det pratas ju mycket om och som vi på AI Sweden är involverade i också är det utvecklingen utav svenska och europeiska språkmodeller och de behöver ju den här träningsdatan.

[37:14] Jessica Wetterling (V)

Absolut.

[37:14] Anders Thoresson

Och där är jag nyfiken på, för du säger att det här är ju en fråga som ni diskuterar i KU. Hur, hur, hur går resonemangen och tankarna både i kanske i KU i stort, men också i Vänsterpartiet här liksom att det är också en utmaning att det är olika intressen som behöver vägas mot varandra, upphovsrättsinnehavarnas intressen mot Europas generella intresse utav att ha en modell som vi kontrollerar i relation till de stora internationella krafterna. Hur går tankarna?

[37:42] Jessica Wetterling (V)

Men det är framför allt att det är svårt. Nej, men det är klart att någonstans upphovsrätten har ju liksom varit väldigt grundad under lång tid. Och, och helt plötsligt så blir, blir den får man väl ändå säga på sätt och vis lite ifrågasatt. För någonstans, nu, nu kan ju jag skapa med ett sånt här verktyg så kan jag skapa ett eget material. Vem äger det? Är det jag eller är det den som, den som den har tränat på? Alltså det finns massa olika, liksom, dilemman där jag kan inte säga till dig att jag har ett jättebra svar. Jag tror, däremot så tycker jag att det är väldigt viktigt och bra att det diskuteras. För det är klart att, ehm, ja men jag upplever i alla fall när det gäller journalister att man ju har varit, att

man inte är helt nöjd med hur det ser ut i dag. Och det är inte för att man tycker att det är dåligt att de här språkmodellerna finns. Jag tror att det är många som ser en stor nytta med språkmodellerna. Och jag då som också jobbar med nationella minoriteter där fler utav språken är väldigt hotade. Där kan man ju verkligen se att liksom det kanske är tack vare språkmodeller för de olika samiska språken exempelvis som vi kanske kan hålla liv i de samiska språken. Som kan kanske göra att de överlever och att trots att det finns väldigt få som talar dem i dag så kanske- Det blir ett bevarande. Ja men exakt. Och att det faktiskt kan göra att man kan på sikt stärka de språken genom att de här språkmodellerna finns och att man, att det inte dör ut helt enkelt. Så det är klart att just när jag skulle, nu har inte jag pratat direkt med samiska företrädare om just den frågan, men jag skulle kunna gissa att många utav dem då ser att, ja men det här är ju någonting fantastiskt. För att där är ju värdet att liksom behålla språket mycket högre antagligen än att liksom, än upphovsrätten möjligen. Så det är klart att det är ju det som är det svåra. Att det ställs ju liksom, när det ställs på sin spets, då tror jag att de allra flesta skulle välja att bevara språket är, är det som är, liksom, som står högst. Som blir det överordnade värdet. Men det är klart att, alltså, det är klart att när, ja men vissa, vissa arbeten då nästan går helt förlorade. Alltså översättare, tolkare, journalister. Alltså när, när AI kan göra väldigt många arbeten i praktiken lika bra för att man har övat på de som finns. Det är klart att det på något sätt ställer, ställer frågan, vad, vad, vad leder det här? Vad blir det för konsekvenser? Och hur ska vi liksom hantera dem?

[40:34] Anders Thoresson

Vilka andra infallsvinklar på AI har ni på bordet i Konstitutionsutskottet?

[40:40] Jessica Wetterling (V)

Jag skulle säga att det som vi faktiskt diskuterar allra mest, det är desinformation. Vi har ju också val, val, valfrågor i mitt utskott och där, där kan man ju verkligen vara liksom orolig över liksom vilken form utav valpåverkan som desinformation på olika sätt kan leda till. Så det är väl framför allt desinformation, liksom källkritik på något sätt som ligger i KUs område förutom liksom integritetsfrågorna som har liksom verkligen koppling till AI på olika sätt. Och där, där ser vi ju att, att AI är ju fantastiskt bra på att, ja, på att låta som oss, som att se ut som oss, att, att göra bilder som är kanske fejk men som, som verkligen ser ut som att det är du som träffar någon. Nu hade vi inte behövt ha den här fotot utanför utan det hade AI kanske kunnat lösa på egen hand. Och, och det är klart att det leder ju till en instabilitet. Det kan i alla fall leda till att, att det finns, att man skapar mindre tilltro till medier, till liksom den information vi tar del av. Och att det kan ju i sin tur liksom göra att man inte vågar lita på någonting till slut.

[41:52] Anders Thoresson

Det blir väldigt komplext.

[41:53] Jessica Wetterling (V)

Mm, jättekompext.

[41:55] **Anders Thoresson**

Och jag tänker som avslutning.

[41:56] **Jessica Wetterling** (V)

Och samtidigt är det ju jättefantastiskt.

[41:57] **Anders Thoresson**

Ja, men jag tänker som avslutning här Jessica, i relation till andra frågor som du upplever att du och politiken har att hantera, hur komplex känns den artificiella intelligensen just nu i midsommarveckan 2024?

[42:14] **Jessica Wetterling** (V)

Ja, alltså tack och lov så är jag inte ensam om att hantera den här. Men ja men den ligger ju liksom topp tre i alla fall. Det skulle jag säga. Och det tror jag är liksom för alla som håller på med AI-frågor på något sätt. Att det är, det är väldigt komplext. Man ser de stora nyttorna. Man ser också riskerna och framför allt för egen del så ser jag också liksom någonstans hur ska vi nå det som är för mig liksom det övergripande, att det ska komma alla till del och inte liksom bara ett fåtal.

[42:47] **Anders Thoresson**

Jessica Wetterling, stort tack för ett samtal om politik, Vänsterpartiet och artificiell intelligens.

[42:52] **Jessica Wetterling** (V)

Tack snälla!